

Datum: 13.02.2018

Medij: RTS1

Emisija: Beogradska hronika

Autori: Redakcija

Teme: Etnografski muzej Srbije

	Početak	Trajanje
Emisija	13.02.2018 16:19:00	41:00
Prilog	13.02.2018 16:45:00	2:47

Naslov: Svadbe nekad i sada

2642

Voditelj:

U proseku, svake godine sve je manje sklopljenih brakova, kaže statistika. Ipak, zbog onih lepih izuzetaka, odlučili smo da napravimo reportažu o svadbama. Kakve su bile nekada a kakve su sada i šta to govori o vremenu u kome živimo.

Reporter, Darka Žarić:

Na vašu adresu, kako običaji nalažu, stigla je pozivnica za venčanje. Vreme, mesto i datum proslave ipak nigde ne pronalazite. Slova postaju vidljiva tek kada stavite ljubavne 3D naočare. Ovako su se budući mladenci našalili sa skoro 200 zvanica. Od pozivanja uz bukliju od kuće do kuće, davno se odustalo, pa umesto starih običaja, sve češće, na venčanjima sve češće viđamo

Marijana Vukadin, organizator venčanja:

Dovođenje mlade do oltara, da li je otac ili brat, što nije naš običaj. Koristimo jastuče za burme, koristimo podvezice, i to je sad isto, umesto bacanja bidermajera bacanje podvezice. Uopšte, ta garden-parti ili ta venčanja koja su napolju, imamo koktele, te, dobrodošlice koji su pre venčanja gde nam sviraju kvarteti ili devojke na harfi, violine.

Reporter, Darka Žarić:

Međutim, na fotografijama predstavljenim u okviru izložbe "Srpska svadba, moj ugao" i dalje se skriva po koji stari običaj, nošnja, peškir i pogača iznad mladine glave. Ipak, one s početka dvadesetog veka danas je teško i zamisliti.

Vesna Dušković, muzejski savetnik Etnografskog muzeja:

Mlada je činom odlaska iz kuće bila ispraćena od svoje porodice i članovi njene porodice nisu odlazili ni na venčanje ni na svadbeno veselje kod prijatelja. I svadbe su se odvijale, uobičajeno, u jesen kada se završe svi poljoprivredni radovi, kada stignu novi plodovi koje nam je priroda podarila.

Reporter, Darka Žarić:

Kako crkva nije postojala u svakom selu, prelazak mlade u mladoženjin dom smatrao se udajom. I bez predbračnog ugovora, ono što je mlada sa sobom donela bilo je samo njeno. Umesto objave u "Politici", danas se venčanja najavljuju na posebnim sajtovima a pojedinih običaja se ne odričemo, u njihovom izvornom obliku, mada značenja nismo svesni.

Vesna Dušković, muzejski savetnik Etnografskog muzeja:

Uvek ćete videti na početku povorke barjaktara i videćete svadbenu povorku koja trubi. Zašto trubi? Zato što se tom bukom odagnaju sve sile kojim su mladenci, naročito nevesta, prema verovanju izložena raznim silama koje prete odozgo i odozdo.

Reporter, Darka Žarić:

Koliko god venčanje bilo moderno, bez ruzmarina na reveru malo koje može da prođe čak i danas. Uz ruzmarin, ni ljubav nikada ne izlazi iz mode. Danas toliko zaslepljujuća da vam, kako biste je sagledali, trebaju magične ljubavne naočare, a nekada dovoljno jaka da se mlada ukrade. Čak i bez miraza.

Datum: 14.02.2018

Medij: Politika

Rubrika: Beograd

Autori: Branka Jakšić

Teme: Etnografski muzej Srbije

Naslov: I vino i ljubav pobeđuje „Vajber“

Napomena:

Površina: 717

Tiraž: 35000

Strana: 14

И вино и љубав побеђује „Вайбер“

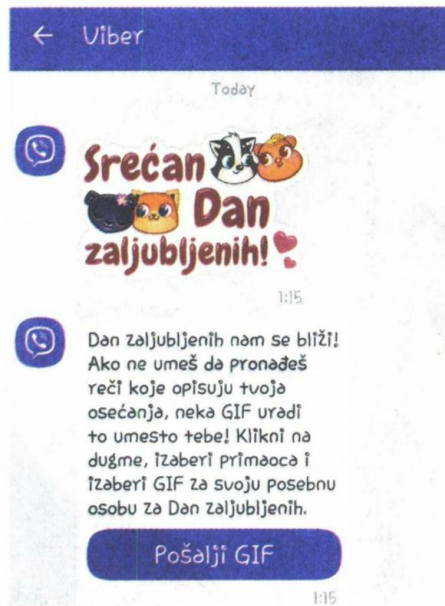
Свети Трифун је слава виноградара, али и љубави и вина. – Свети Валентин као Дан љубави слави се глобално од 19. века, а у Србији знатно касније

Помало скрајнути од свакодневице прогласним порукама љубави коју би требало да доживимо на концертима и са обавезним блештећим поклонима у рукама, све мање размишљамо о суштини празника, Дана заљубљених. У данашњем дану глобално посвећеном љубави сабрала се у Србији два празника: Свети Трифун који слави вино и љубав и Свети Валентин, посвећен заљубљенима који се обележава широм планете.

– Свети Трифун јесте слава виноградара, али кроз вино, Христово и човеково васкрснуће, он је симболички празник брачне љубави која је, филозофски гледано, у основи постанка света – каже Душица Живковић, музејски саветник, етнолог београдског Етнографског музеја.

Свети Трифун симболизује снагу природе и буђења живота и љубави. Одувек се божанства и вино симболички повезују са снагом природе и љубави. Истраживањем народних обичаја, забележено је, каже Душица Живковић, да се у источној Србији Свети Трифун (Зарезој) сматра највећом славом виноградара. Углавном га славе мушкарци, домаћини виноградарима. Између два рата у Београду и другим српским варошима млади су 14. фебруара у кућама играли фоте, што такође говори о историјској симболици Светог Трифуна. Тек крајем 20. века и у Србији се празнује и Свети Валентин као светски Дан љубави.

У Београду се препознаје по великим и малим црвеним срцима од плиша на уличним тезгама. Продавци нуде тричарије с љубавним порукама. Излоси продавница излепљени су пропагандним порукама да су упола јефтинији парфеми и козметички сетови, док златаре, зна се, продају нажит по „златним“ ценама. Да ли због кишно-снежног дана или поодмаклог датума у месецу, јуче није било никакве навалe на радње с мирисима, ни у златарама. Купују се уличне цицабиде. Уз брзу храну у рукама.

Светитељи Трифун и Валентин

Дан заљубљених је заправо прастари празник. Тога дана стари Римљани славили су бога Фауна, заштитника пастира. Благослов за срећну љубав давали су младенцима прскајући их крвљу жртвеног јарета. Валентин је био светитељ кога су цениле девојке несрећне у љубави. Када је император Клаудијус Други забранио брак младихима који су виђени за војнике, Валентин је у тајности венчавао младе љубавнике. То је платио главом управо на данашњи дан.

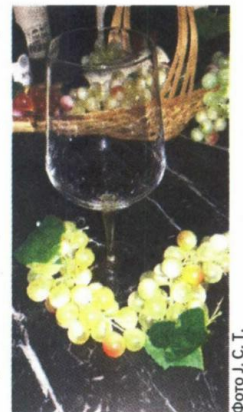

Фото Ј. С. Теншић

У православном календару овај дан је посвећен светом Трифуну. Народ га гледа као романтичног јунака упркос многим непознаницама којима је обавијен његов лик. Свети Трифун је слава многих породица и виноградара, воћара.

Књижаре су истакле најатрактивније љубавне наслове. И попусте. Па се тако до одабране књиге може доћи за 300 до 500 динара. За те паре у цвећари може се купити само један оријентални крин. Јер је увозни, домаћег нема пошто се не исплати гајити га у Србији, објашњавају цвећари. За те паре у парфимерији не може ништа да се пазари. Није довољно ни за најјефтинији козметички сет.

На друштвеним мрежама, посебно на „Фејсбуку“, ври. Честитке и поруке у Дану заљубљених

лете Србијом и светом, у свим правцима. У ери високе технологије све је могуће, чак и да уличне празничне трице, заједно с књигама и цветом, оду у заборав. Чему дарови, било тричарије или креативни поклони од срца, када је „Вайбер“ свима понудио стикер са честитком за Дан заљубљених? Не мораш да се мучиш, ни да мислиш. Довољан је само клик да пошаљеш најбоље жеље драгим особама. С два клика можеш да честитку одашаљеш широм планете. Бесплатно.

Бранка Јакшић

Цвеће – израз љубави и поштовања

Култ према цвећу гаји се од најстаријих времена. Још у древном Египту лотос је био симбол љубави. У Тутанкамоновој гробници пронађени су букети и венци од цвећа. У Индији, Кини и Јапану посебна пажња се поклања цвећу од давнина. Данас је Холандија синоним цвећа, пре свега, лала. Али и код нас је све више присутно даривање цвећа, наводи Драгана Туцовић Баранац, пејзажни архитекта

Фото Д. Д. Кесар

Бонтон поклањања цвећа

- Раскошни букети носе се само за значајне јубилеје
- Цвеће се никада не носи у службену посету
- Кад у посету иду мушкарац и жена, цвеће увек предаје мушкарац
- За рођендане се поклања скупом цвеће, али никад више од три цвета
- За рођење детета бира се најлепше и најскупље цвеће, по могућству оно које је мајци омиљено
- Цвеће у саксијама поклања се само познатим особама
- Када се иде први пут у посету, треба понети букет цвећа, а касније је довољан само један цвет

Цветна симболика

Сваки народ има свој језик цвећа којим изражава мисли и осећања. Боја цвета, такође, има своју симболику.

- Црвена** – означава љубав
- Бела** – носи поруку поштовања и чедности
- Жута** – љубомора мушкараца из љубави
- Плава** – верност
- Наранџаста** – жудња
- Ружичаста** – нежна осећања

Фото Д. Т. Баранац

Фото Ј. С. Теншић

Најомиљенији поклон су руже и оне се најчешће дарују. У њима се може уживати, објашњава Драгана Туцовић Баранац, и до 20 дана. Потребно је пре него што се ставе у вазу потопити их у посуду са топлом водом и ту их држати 15 до 20 минута. Врат цвета требало би да буде потопљен посебно ако није довољно чврст. Пре него што се изваде из воде њихове стабљике требало би скратити косим резом око два и по центиметра. Сваке вечери, вазу са ружама требало би преместити на прохладно место.

